

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ ТЕХНОЛОГІЙ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Валерій МАРЧЕНКО

« ____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА
для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>029 Інформаційна, бібліотечна і архівна справа</u>
Освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>Інформаційна діяльність та медіакомунікації</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Навчальний рік	<u>2025/2026</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3/90</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>екзамен</u>

Розробник: Хіміч Ярослава Олегівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри артменеджменту та івент технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. завідувача кафедри
артменеджменту та івент технологій

Протокол № _ від «_» _____2024

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА
(ім'я прізвище)

Погоджено з гарантом освітньої програми «Інформаційна діяльність та
медіакомунікації»

Гарант освітньої програми _____ Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА
(ім'я прізвище)

©Хіміч Я.О., 2024

© НАКККиМ, 2024

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни(у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «**Цифрова культура**» – передбачена ОП зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня. Відповідно до навчального плану, навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на 2 курсі, у 3 семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен. Загальна кількість годин – 90 годин (кредитів ЄКТС – 3).

денна форма: контактні години – 42 год. (лекційні – 18 год, практичні 12 год., семінарські 12 год; модульний контроль – 6 год, для самостійної роботи здобувачів визначено 42 год;

заочна форма: контактні години – 10 (лекційні - 6 год, практичні 2 год., семінарські 2 год; модульний контроль – 2 год, для самостійної роботи здобувачів визначено 78 год;

Дисципліна є важливою, оскільки впливає на формування інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Вивчення навчальної дисципліни передбачає розгляд теоретичних основ «цифрової культури», цифрової культури особистості та суспільства, цифрових навичок, компетентностей та сервісів.

Навчальна дисципліна «**Цифрова культура**» пов'язана з такими обов'язковими дисциплінами: «Інформаційні системи і технології», «Цифрова культурна спадщина», «СММ практики», «Медіакомпетентність та медіаграмотність».

2. Мета дисципліни – сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти цифрових компетентностей, необхідних для ефективного та якісного здійснення як професійної діяльності так і життєдіяльності в цілому.

3. Завдання:

- надати уявлення про теоретичну основу цифрової культури;
- дослідити «цифрову культуру» як характеристику особистості;
- визначити основні складові цифрової компетентності та шляхи їх формування;
- розглянути сучасний стан цифрової трансформації в Україні (проблеми та перспективи)
- проаналізувати підходи до створення «цифрової держави», «цифрової громади», «Smart city» тощо;
- розглянути та практично відпрацювати використання цифрових застосунків, зокрема, що можуть використовуватися в інформаційній, бібліотечній та архівній справах.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані

завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

СК3. Здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань.

СК6. Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.

СК9. Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури.

СК13. Здатність опановувати і використовувати технології електронного урядування та електронного документообігу.

СК14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

5. Програмні результати навчання за дисципліною:

ПРН1. Знати і розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності.

ПРН2. Впроваджувати та використовувати комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології веб-дизайну та веб-маркетингу.

ПРН15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН18. Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

Програма навчальної дисципліни складається з 3 модулів:

Модуль 1 . Теоретичні основи «цифрової культури»

Модуль 2. Цифрове суспільство

Модуль 3. Цифрова культура особистості

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА							
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи студента, годин					
		Разо м	з них:				
			лекц ії	семі нарс ькі	прак тич ні	модул ьний контр оль	сам ост ійна роб ота
Модуль 1 . ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ»							
1.1.	«Цифрова культура» як навчальна дисципліна. Місце навчальної дисципліни «Цифрова культура» у підготовці фахівців зі спеціальності 029 ІБАС.	8	2				6
1.2.	Феномен цифрової культури. Підходи до розгляду «цифрової культури»	10	2	2	2		4
1.3.	Основні поняття «Цифрової культури», глосарій	10	2	2	2		4
	Модульний контроль	2				2	
	Разом за 1 модуль	30	6	4	4	2	14
Модуль 2. ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО							
2.1.	Цифровізація суспільства. Цифрова нерівність	9	2	2			5
2.2.	Цифрова трансформація публічного управління.	9	2	2			5
2.3.	Цифрова держава - цифрові громади.	10	2		4		4
	Модульний контроль	2				2	
	Разом за 2 модуль	30	6	4	4	2	14
МОДУЛЬ 3. ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ							
3.1.	Цифрова культура як складова інформаційної та загальної культури	9	2	2			5
3.2.	Цифрова грамотність та цифрові компетентності	10	2		2		4
3.3.	Цифрова освіта. Цифрова самоосвіта	9	2	2	2		5
	Модульний контроль	2				2	
	Разом за 3 модуль	30	6	4	4	2	14
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ	90	18	12	12	6	42

ЗАОЧНА ФОРМА							
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи студента, годин					
		Разо м	з них:				
			лекц ії	семі нарс ькі	прак тич ні	модул ьний контр оль	сам ост ійна роб ота
Модуль 1 . ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ»							
1.1.	«Цифрова культура» як навчальна дисципліна. Місце навчальної дисципліни «Цифрова культура» у підготовці фахівців зі спеціальності 029 ІБАС.	9,5	0,5				9
1.2.	Феномен цифрової культури. Підходи до розгляду «цифрової культури»	10	1				9
1.3.	Основні поняття «Цифрової культури», глосарій	10	0,5				9,5
	Модульний контроль	0,5				0,5	
	Разом за 1 модуль	30	2			0,5	27,5
Модуль 2. ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО							
2.1.	Цифровізація суспільства. Цифрова нерівність	9,5		1			8,5
2.2.	Цифрова трансформація публічного управління.	10	1				9
2.3.	Цифрова держава - цифрові громади.	10	1		1		8
	Модульний контроль	0,5				0,5	
	Разом за 2 модуль	30	2	1	1	0,5	25,5
МОДУЛЬ 3. ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ							
3.1.	Цифрова культура як складова інформаційної та загальної культури	10	0,5				9,5
3.2.	Цифрова грамотність та цифрові компетентності	10	1		1		8
3.3.	Цифрова освіта. Цифрова самоосвіта	9	0,5	1			7,5
	Модульний контроль	1				1	
	Разом за 3 модуль	30	2	1	1	1	25
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ	90	6	2	2	2	78

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ»

Тема 1.1. «Цифрова культура» як навчальна дисципліна.
Місце навчальної дисципліни «Цифрова культура» у підготовці фахівців
зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна і архівна справа»

Анотація до лекції теми 1.1

Лекція присвячена ознайомленню з навчальною дисципліною «Цифрова культура», її місцем та роллю у підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна і архівна справа». Розкривається сутність поняття «цифрова культура» як міждисциплінарного феномену, що поєднує знання з інформаційних технологій, соціальних і гуманітарних наук. Визначено мету та основні завдання курсу, а також його значення у формуванні інтегральної, загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців. Особлива увага приділяється програмним результатам навчання, які передбачають здатність аналізувати цифрові процеси, критично мислити у цифровому середовищі, застосовувати сучасні цифрові інструменти у професійній діяльності. Охарактеризовано структурно-логічну схему дисципліни: представлено змістовні модулі, тематику лекцій, орієнтовні напрями семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи. Окреслено підходи до оцінювання навчальних досягнень здобувачів, зокрема – поточне, модульне та підсумкове оцінювання.

План

1. «Цифрова культура» як навчальна дисципліна: зміст, мета, завдання,
2. Місце навчальної дисципліни у підготовці здобувачів вищої освіти зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна і архівна справа». Міждисциплінарні зв'язки.
3. Тематичний план навчальної дисципліни.
4. Критерії оцінювання.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1

1. Здійснити пошук інформації з даної теми. Скласти власний список джерел.
2. Ознайомитись зі змістом рекомендованої літератури та джерелами, що додатково знайшли самостійно. Передивитися конспект лекційного заняття.
3. Відповісти на запитання для самоконтролю:
Чому вивчення навчальної дисципліни «цифрова культура» є актуальним?
З якими навчальними дисциплінами, що ви вивчали/вивчаєте пов'язаний курс «Цифрова культура», як?
На формування яких компетентностей та програмних результатів спрямоване вивчення навчальної дисципліни «Цифрова культура»?
Яка структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни «Цифрова культура»

Рекомендована література: 25, 26

Електронні ресурси: 3, 5

Тема 1.2. Феномен цифрової культури. Підходи до розгляду «цифрової культури»

Анотація до лекції теми 1.2

Лекція спрямована на розкриття феномену цифрової культури як складного і багатовимірного явища сучасності. Розглядається історія виникнення та розвитку ключових понять – «цифровізація суспільства», «цифрова культура», «цифрова економіка» – у контексті трансформації соціальних, культурних, економічних та освітніх процесів. Визначається сутність поняття «цифрова культура» та її взаємозв'язок з цифровими технологіями, які стають інструментом, середовищем і джерелом нових форм культурної комунікації. Увага зосереджена на порівняльному аналізі основних підходів до вивчення цифрової культури: культурологічного (як трансформації традиційної культури), філософського (як вияву нової антропології), економічного (у контексті цифрової економіки та креативних індустрій), педагогічного (у вимірі цифрової грамотності та освіти) та інформатичного (як цифрової компетентності користувача). Окремо розглядається вплив цифрових медіа на формування нових практик споживання інформації, зміни форм комунікації, дозволя, творчості й самоідентифікації людини у цифровому просторі.

План

1. Сутність поняття «цифрова культура».
2. Культурологічний, філософський, економічний, педагогічний та інформатичний підходи до розгляду «цифрової культури».
3. Цифрова культура та цифрові медіа.

Практичне заняття 1.2

Тема: Цифрова культура як об'єкт наукових досліджень

Мета: шляхом практичного відпрацювання навичок ефективного та якісного пошуку в мережі Інтернет, зібрати інформацію, яка б дозволила скласти уявлення про наукову розробленість даної теми, основні напрями дослідження їх спрямування та особливості.

Практичні завдання:

1. Здійснити в мережі Інтернет пошук інформації з теми «Цифрова культура як об'єкт наукових досліджень», попередньо визначивши ключові слова для пошуку та критерії оцінки інтернет-ресурсів.
2. Скласти зі знайденої інформації перелік джерел, які можна вважати авторитетними і які відповідають заявленій темі.
3. Використовуючи підібраний матеріал заповнити таблицю 1.2.

«Цифрова культура як об'єкт наукових досліджень».

Таблиця 1.2 «Цифрова культура як об'єкт наукових досліджень»

Автор (інформація про автора)	Джерело (дата публікації та адреса Ресурсу (URL))	Визначення (характеристика поняття «цифрова культура»)	Коментарі (ваші враження від ресурсу, в якому контексті розглянуто поняття)

4. Проаналізувати процес та результат практичної роботи (що було легко/складно, яка інформація переважала, які висновки можна зробити).

5. Підготуватися до презентації роботи та дискусії під час семінарського заняття

Семінарське заняття 1.2

Тема: Підходи до розгляду «цифрової культури»

Мета: поглиблення теоретичних знань здобувачів щодо феномену цифрової культури шляхом аналізу її сутності з позицій різних наукових підходів: культурологічного, технологічного, соціального та педагогічного. У процесі обговорення передбачено розвиток критичного мислення, уміння співвідносити наукові концепції з реальними проявами цифрової культури в суспільстві, а також формування навичок академічної дискусії з міждисциплінарної проблематики.

План:

1. Цифрова культура як культурологічний феномен.
2. Цифрова культура як технологічний феномен
3. Цифрова культура як соціальний феномен
4. Цифрова культура як об'єкт педагогічних досліджень

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підібраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Зробити порівняльний аналіз основних підходів у дослідженні «цифрової культури» з погляду різних наук.
5. Підготуватися до практичного та семінарського заняття.
6. Відповісти на питання для самоконтролю:
В чому сутність поняття «цифрова культура»?
Які аспекти цифрової культури розглядають культурологи?
Які особливості розгляду цифрової культури як технологічного

феномену?

Які особливості розгляду цифрової культури як соціального феномену?

Які основні напрями педагогічних досліджень цифрової культури?

Рекомендована література: 4, 8, 9, 13, 27-29

Тема 1.3. Основні поняття «Цифрової культури»

Анотація до лекції теми 1.3.

Лекція присвячена аналізу термінологічного апарату цифрової культури як основи для її наукового вивчення та міждисциплінарного розуміння. Наголошується на значенні термінології для структуризації, представлення і передачі знань у цифрову епоху. Розглядаються сучасні комп'ютеризовані термінологічні системи, бази знань, електронні тезауруси, а також поняття «семантичного ядра» й «семантичних кластерів», що використовуються у цифровій лінгвістиці, інформаційних технологіях і знансєвих мережах. Аналізуються особливості визначення ключових категорій, які формують понятійне поле цифрової культури, таких як: «цифрова компетентність», «цифрова грамотність», «цифрова ідентичність», «цифрова етика», «інформаційна екологія», «цифрова безпека» тощо. Подається порівняльна характеристика основних термінів відповідно до підходів до вивчення цифрової культури — культурологічного, філософського, інформатичного, педагогічного. У результаті лекції здобувачі набувають розуміння складності й багатовекторності термінології цифрової культури, необхідної для її професійного осмислення та практичного застосування.

План:

1. Значення термінології для наукових досліджень і представлення знань.
2. Основні категорії, що утворюють понятійне поле «цифрової культури».
3. Визначення ключових термінів «Цифрової культури» відповідно до підходів що до її розгляду.

Практичне заняття 1.3

Тема: Глосарій з цифрової культури

Мета: відпрацювати практичні навички пошуку необхідної інформації, її критичного оцінювання (авторитетність автора, релевантність змісту). Навчитися створювати глосарій з певної теми та посилатися на використані джерела.

Практичні завдання:

1. Здійснити пошук визначення понять та встановити зв'язки між поняттями «інформаційне суспільство» та «цифрове суспільство»; «інформатизація» та «цифровізація суспільства», «цифрові трансформації».

2. Здійснити пошук визначення понять та встановити зв'язки між поняттями «інформаційна культура» та «електронна культура», «цифрова культура», «кіберкультура», «мережева культура інформаційного простору» тощо.

3. Здійснити пошук визначення понять та встановити зв'язки між поняттями «інформаційна компетентність» та «цифрова компетентність», «інформаційна грамотність» та «цифрова грамотність».

4. Почати формувати «Глосарій» з навчальної дисципліни «Цифрова культура».

Семінарське заняття 1.3.

Тема: Понятійне поле «цифрової культури»

Мета: формування у здобувачів умінь аналізувати та інтерпретувати термінологію, що стосується цифрової культури, у контексті сучасних інформаційних, культурних та технологічних змін. Особливу увагу приділено виявленню спільностей термінів, які вживаються в інформаційній діяльності та цифровій сфері, порівнянню україномовних і запозичених понять, а також осмисленню зв'язків між понятійним полем цифрової культури та такими явищами, як штучний інтелект, медіакультура, віртуальна культура. Семінар сприяє розвитку термінологічної грамотності, аналітичного мислення та здатності працювати з фаховими поняттями в міждисциплінарному середовищі.

План:

1. Цифрова культура та інформаційна діяльність – спільність термінології.
2. Україномовні та запозичені терміни «цифрової»/ «діджитальної» культури.
3. Цифрова культура та штучний інтелект, «віртуальна культура», «медіакультура».

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Підготуватися до практичного та семінарського заняття.
5. Розпочати формування Глосарію з навчальної дисципліни
6. Відповісти на питання для самоконтролю:
Яке значення має термінологія для наукових досліджень і представлення знань?
Які основні категорії утворюють понятійне поле «цифрової культури»?
В чому виявляється відмінність понять «інформаційна культура» – «електронна культура» – «цифрова культура» – «кіберкультура» – «мережева культура інформаційного простору», «віртуальна культура».

Чи існує різниця у сутності понять «цифровізація суспільства» та «діджиталізація»?

Рекомендована література: 8, 9, 11, 14, 18, 19, 20

Електронні ресурси: 4, 7.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль № 1 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 3 питань, які відповідають 3 темам модулю:

- «Цифрова культура» як навчальна дисципліна.
- Феномен цифрової культури. Підходи до розгляду «цифрової культури»
- Основні поняття «Цифрової культури»

Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять і самостійної роботи.

Форма подання матеріалу може бути як у вигляді текстового файлу та і презентації.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність і обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

МОДУЛЬ 2. ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО

Тема 2.1. Цифровізація суспільства. Цифрова нерівність

Анотація до лекції теми 2.1.

Лекція присвячена розгляду процесу цифровізації як ключового явища сучасної епохи, що визначає трансформацію інформаційного суспільства в цифрове. Аналізується поняття «цифровізація» як теоретична дефініція та як практичний вектор розвитку усіх сфер життєдіяльності — економіки, освіти, культури, державного управління. Висвітлюються переваги цифрового суспільства, зокрема зростання доступу до інформації, прискорення інновацій, підвищення ефективності соціальних процесів, а також виклики, пов'язані з цифровою нерівністю, ризиками кібербезпеки, трансформацією ринку праці та питаннями етики. Розглядається концепція Індустрії 4.0 як технологічної платформи цифрової трансформації, що поєднує автоматизацію, штучний інтелект, Інтернет речей і великі дані. Особливу увагу приділено аналізу національної стратегії цифрового розвитку України — «Україна 2030e», яка передбачає формування інноваційної цифрової економіки, відкритого

електронного врядування, цифрової освіти та сталого інформаційного середовища. Лекція має на меті сформувати у здобувачів цілісне уявлення про цифровізацію як рушійну силу соціокультурних змін і професійних трансформацій у XXI столітті.

План

1. Цифровізація суспільства як сучасного етапу розвитку інформаційного суспільства.
2. Переваги та виклики цифрового суспільства.
3. Цифрові технології та індустрія 4.0. (стратегія розвитку України як «цифрової» країни).

Семінарське заняття 2.1

Тема: Цифрова нерівність та цифрове суспільство

Мета: формування у здобувачів знань про природу, причини та наслідки цифрової нерівності як складного суспільного явища, що впливає на доступ до інформації, цифрових технологій та можливостей самореалізації. У процесі обговорення передбачено аналіз політичних, економічних та соціальних аспектів цифрової нерівності як у глобальному, так і в національному контексті. Особлива увага приділяється заходам, що вживаються на міжнародному рівні та в Україні, зокрема діяльності Міністерства цифрової трансформації України, спрямованої на подолання цифрового розриву. Семінар сприяє розвитку критичного мислення, навичок оцінювання ефективності державних цифрових політик і усвідомленню ролі фахівця в інформаційній сфері у процесах цифрової інклюзії.

План

1. «Цифрова нерівність» як суспільне явище.
2. Політичні, економічні та соціальні аспекти цифрової нерівності.
3. Боротьба з цифровою нерівністю на міжнародному та державному рівнях.
4. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України, у боротьбі з цифровою нерівністю в Україні.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Додати до Глосарію з навчальної дисципліни терміни з теми.
6. Відповісти на питання для самоконтролю:
Що таке «цифровізація суспільства»?
Які основні характеристики цифрового суспільства?

Що включає в себе поняття «індустрія 4.0»?

Що таке «цифрова нерівність»?

Які існують проекти з подолання «цифрової нерівності»?

Рекомендована література: 1, 2, 4, 12, 16, 27, 18, 23, 24, 27

Електронні ресурси: 7.

Тема 2.2. Цифрова трансформація публічного управління

Анотація до лекції теми 2.2.

Лекція присвячена вивченню процесів цифрової трансформації публічного управління як важливої складової модернізації державних інституцій у цифрову епоху. Розглядаються основні напрями цифрових змін у системі публічного управління, що охоплюють впровадження електронних сервісів, автоматизацію управлінських процесів, цифрову трансформацію документообігу та прийняття рішень на основі великих даних. Аналізується вплив цифрових технологій на розвиток електронного урядування, включаючи електронну ідентифікацію, відкриті дані, цифрову прозорість та підзвітність органів влади. Особливу увагу приділено цифровій трансформації муніципального управління, зокрема у сферах «розумного міста» (smart city), електронних петицій, онлайн-бюджетування та участі громади у процесах місцевого самоврядування. Розглядаються також нові форми взаємодії держави з бізнесом та громадянами, включно з електронною демократією як формою громадянської участі у прийнятті управлінських рішень за допомогою цифрових інструментів. Лекція спрямована на формування цілісного уявлення про сучасні підходи до управління в умовах цифрової трансформації суспільства.

План

1. Основні напрями цифрової трансформації публічного управління.
2. Цифрові трансформації та електронне урядування.
3. Цифрова трансформація муніципального управління.
4. Електронна демократія.

Семінарське заняття 2.2.

Тема: Електронне урядування в Україні

Мета: формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сутність, напрями та особливості розвитку електронного урядування в Україні, його нормативно-правове підґрунтя, інституційні механізми та цифрові інструменти взаємодії держави з громадянами. У межах заняття здобувачі аналізують переваги та виклики впровадження е-послуг, розглядають історію становлення електронного урядування в Україні, а також знайомляться з практиками залучення бібліотек до цифрової інклюзії, зокрема — у контексті реалізації проєкту створення пунктів доступу громадян до офіційної інформації (2009–2014). Особливу увагу приділено принципам побудови та функціонування систем електронного документообігу в органах державної

влади. Семінар сприяє розвитку практичних навичок аналізу державної цифрової політики та розумінню ролі інформаційних інституцій у її підтримці.

План

1. Поняття «електронне урядування». Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства. Електронні державні послуги та процеси.
2. Розвиток електронного врядування в Україні (нормативно-правова база).
3. Роль бібліотек у просуванні електронного врядування в Україні. Проєкт створення мережі ПДГ (пунктів доступу громадян до офіційної інформації) 2009-2014 рр. Інші бібліотечні проєкти.
4. Загальні принципи побудови та функціонування інтегрованих систем електронного документообігу державних установ.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2

1. Здійснити пошук літератури з теми.
 2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
 3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
 4. Підготуватися до семінарського заняття.
 5. Відповісти на питання для самоконтролю:
 - Назвіть основні напрями цифрової трансформації публічного управління.
 - Як цифровізація суспільства впливає на електронне урядування?
 - Які основні напрями е-взаємодії держави та суспільства?
 - Які електронні державні послуги можна отримати в Україні?
 - Що таке ПДГ при бібліотеках?
 - Як бібліотеки можуть сприяти розвитку електронного урядування?
- Рекомендована література: 5, 7, 12, 18, 19, 26*
- Електронні ресурси: 2*

Тема 2.3. Цифрова держава – цифрові громади

Анотація до лекції 1 з теми 2.3

Тема: Регіональна цифрова трансформація

Лекція присвячена вивченню процесів регіональної цифрової трансформації як ключового аспекту модернізації управління та розвитку територій у цифрову епоху. Розглядаються основні виклики, що постають перед регіонами України в умовах цифровізації суспільства, а також можливості, які відкриває впровадження сучасних цифрових рішень. Аналізується діяльність Міністерства цифрової трансформації України, спрямована на підтримку та координацію цифровізації регіонів, зокрема реалізація національних і локальних цифрових проєктів, формування стратегій регіонального розвитку з

урахуванням цифрових пріоритетів. Значну увагу приділено поняттю цифрової екосистеми територіальної громади, що охоплює цифрову інфраструктуру, сервіси електронного врядування, інструменти громадської участі та даних.

Окрема частина лекції присвячена концепції Smart City як інтегрованої моделі розумного міського управління, що базується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення якості життя громадян, ефективного управління ресурсами та сталого розвитку.

План

1. Регіональна цифрова трансформація: головні виклики.
2. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України з питань цифровізації регіонів.
3. Стратегії розвитку регіонів в умовах цифровізації суспільства.
4. Цифрова екосистема територіальної громади.
5. Сутність, мета та завдання Smart City.

Практичне заняття 2.3

Тема: Регіональна цифрова трансформація

Мета: Познакомити здобувачів із ключовими поняттями, принципами та актуальними напрямками регіональної цифрової трансформації, а також сформулювати базове уявлення про виклики та можливості цифровізації територіальних громад.

Завдання:

Провести пошук і зібрати інформацію про основні поняття та складові регіональної цифрової трансформації.

Ознайомитися з офіційними ініціативами Міністерства цифрової трансформації України щодо цифровізації регіонів.

Проаналізувати приклади цифрових проєктів, реалізованих у різних регіонах України (короткий огляд).

Сформувати власне визначення поняття «регіональна цифрова трансформація» з урахуванням знайденої інформації.

Підготувати короткий письмовий звіт або презентацію із висновками про основні тенденції та виклики регіональної цифровізації.

Практичне заняття 2.3

Тема: Розумні міста України

Мета: на основі аналізу актуальних інтернет-ресурсів, що висвітлюють досвід українських міст у впровадженні концепції Smart City, сформулювати загальне уявлення про сучасний стан і перспективи регіональної цифрової трансформації в Україні. Розвинути навички самостійного пошуку, критичного аналізу та презентації інформації шляхом дослідження одного з українських міст, яке впроваджує елементи «розумного» управління.

Завдання:

1. За допомогою пошукових систем знайти й опрацювати інформаційні джерела (офіційні сайти, аналітичні матеріали, публікації), що висвітлюють питання регіональної цифрової трансформації та реалізації концепції Smart City в Україні.
2. Обрати одне українське місто, в якому реалізуються елементи Smart City, та провести детальний аналіз його цифрових ініціатив, інфраструктурних рішень і інноваційних практик.
3. Підготувати та представити результати дослідження у вигляді короткої мультимедійної презентації або усного повідомлення (5–7 хвилин).

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми.
 2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
 3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
 4. Підготуватися до практичного заняття.
 5. Відповісти на питання для самоконтролю:
В чому сутність концепції Smart City?
Які складові інфраструктури Smart City?
Що необхідно для «побудови» Smart City?
Якими послугами «Київ цифровий» ви користуєтесь?
- Рекомендована література: 4, 5, 7, 12, 16, 18, 22, 23, 24, 30*
Електронні ресурси: 2

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 «Цифрове суспільство» передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 3 питань, які відповідають 3 темам модулю:

- Цифровізація суспільства. Цифрова нерівність
- Цифрова трансформація публічного управління.
- Цифрова держава - цифрові громади.

Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять і самостійної роботи.

Форма подання матеріалу може бути як у вигляді текстового файлу та і презентації.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність і обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом

(джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

МОДУЛЬ 3. ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ

Тема 3.1. Цифрова культура як складова інформаційної та загальної культури

Анотація до лекції 3.1.

Лекція присвячена аналізу цифрової культури як складової частини загальної культури особистості, а також як важливої компоненти сучасної інформаційної культури. Розглядається поняття цифрової культури в контексті особистісного розвитку, професійної самореалізації та усвідомленої участі в цифровому середовищі. Увага приділяється зв'язку цифрової культури з якісним споживанням інформації — зокрема, розглядаються поняття інформаційної гігієни, інформаційної дієти, медіаграмотності та критичного мислення як інструментів захисту від маніпуляцій, фейків, інформаційного перевантаження. Окремий акцент зроблено на взаємозв'язку цифрової культури з розвитком креативності, інноваційного мислення та цифрової творчості — як у професійному, так і в особистісному вимірах. Лекція спрямована на формування усвідомленого ставлення до цифрової взаємодії, відповідального використання цифрових технологій та розвитку цифрових компетентностей, необхідних для ефективного функціонування у цифровому суспільстві.

План

1. Цифрова культура особистості в контексті її загальної та інформаційної культури.
2. Цифрова культура та якісне споживання інформації.
3. Цифрова культура та креативність.

Семінарське заняття 3.1.

Тема: Цифрова культура та креативно-інноваційний потенціал особистості

Мета: Сприяти усвідомленню ролі цифрової культури як чинника формування креативно-інноваційного потенціалу особистості в умовах цифрової епохи. Розкрити значення алгоритмічного мислення як компонента цифрової культури та передумови ефективної професійної діяльності у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи. У процесі семінару здобувачі мають визначити взаємозв'язок між розвитком цифрових soft skills (зокрема креативності) та вимогами до фахівця в сучасному інформаційному суспільстві, а також розвивати здатність до аналітичного мислення, самопрезентації інноваційних ідей та обґрунтування ролі цифрової культури у професійному зростанні.

План

1. Алгоритмічне мислення та культура як основа цифрової культури особистості.
2. Креативність як soft skill особи в цифрову епоху.
3. Важливість алгоритмічного мислення для фахівця зі спеціальності

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Відповісти на питання для самоконтролю:

Як цифрова культура особистості пов'язана з її загальною та інформаційною культурою?

Як цифрова культура особистості впливає на якісне споживання інформації та в чому воно виявляється?

Як цифрова культура особистості впливає на креативність?

Що таке «алгоримічне» мислення та культура?

Яке значення має розвиток алгоритмічного мислення для фахівця зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»?

Рекомендована література: 1, 2, 9, 10, 13, 22, 25, 26

Тема 3.2. Цифрова грамотність та цифрові компетентності

Анотація до лекції теми 3.2.

Лекція присвячена комплексному аналізу понять «цифрова грамотність» і «цифрова компетентність» як ключових характеристик особистості, здатної ефективно функціонувати в умовах цифрового суспільства. Розглядаються сутність, відмінності та взаємозв'язок між цими поняттями, а також їхні основні складові: інформаційна грамотність, безпечне користування цифровими технологіями, комунікаційні навички, створення цифрового контенту, критичне мислення, вирішення технічних проблем тощо. Особливу увагу приділено аналізу Рамки цифрової компетентності для громадян України, яка є адаптацією європейської моделі DigComp. Обґрунтовується необхідність її впровадження як основи для розвитку цифрових навичок громадян, розбудови системи цифрової освіти, оцінювання рівнів цифрової компетентності та вдосконалення державної політики у сфері цифровізації. Описується структура рамки, її п'ять основних напрямів і вісім рівнів володіння цифровими навичками, що дозволяють здійснювати самодіагностику, формувати освітні програми та вимоги до фахової підготовки. Лекція покликана сприяти розумінню ролі цифрової компетентності у професійній діяльності, саморозвитку та громадянській активності.

План

1. Основні складові цифрової грамотності та цифрової компетентності.
2. Рамки цифрової компетентності для громадян України, аргументація необхідності запровадження.
3. Структур рамки цифрової компетентності для громадян України.

4. Зміст рамки цифрової компетентності для громадян України. Можливості використання рамки цифрових компетентностей.

Практичне заняття 3.2.

Тема: Цифрова компетентність, її діагностика та вдосконалення

Мета: шляхом тестування (проходження національного тесту на цифрову грамотність – «Цифрограм 2.0 для громадян», або «Цифрограм для бібліотекарів» оцінити власну інформаційну грамотність, отримати додаткові знання та вміння щодо змісту цифрової компетентності

Завдання:

1. Пройти Цифрограм - національний тест на цифрову грамотність (<https://osvita.diia.gov.ua/tests>)
2. Звернути увагу на запитання, на які було складно дати відповідь (проаналізувати чому: відсутність знань або навичок, незрозуміле формулювання тощо).
3. Проаналізувати отримані результати відповідно до рамки цифрових компетентностей для громадян України.
4. Визначити вектори розвитку власної цифрової компетентності, обґрунтувати.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Підготуватися до практичного заняття.
5. Відповісти на питання для самоконтролю:
У чому виявляється сутність цифрової грамотності?
Для чого необхідно запровадження рамок цифрових компетентностей в Україні?
Яка структура рамки цифрової компетентності для громадян України?
Які можливості використання рамки цифрових компетентностей?
Як ви оцінюєте свій рівень володіння цифровими компетентностями і чи співпадає ваша оцінка з результатами тесту «Цифрограм»?
Рекомендована література: 1, 2, 8, 9, 10, 21, 25, 26, 27- 29.
Електронні ресурси: 2, 4.

Тема 3.3. Цифрова освіта. Цифрова самоосвіта

Анотація до лекції теми 3.3.

Лекція присвячена аналізу цифрової освіти та цифрової самоосвіти як складових сучасного освітнього процесу в умовах цифрової трансформації суспільства. Розглядається цифрова компетентність як ключова складова освіти

впродовж життя, що забезпечує здатність особистості ефективно навчатися, адаптуватися до змін та використовувати цифрові ресурси для особистісного і професійного зростання. Аналізуються особливості сучасного цифрового освітнього середовища, його інструменти, сервіси та моделі взаємодії між учасниками освітнього процесу. Висвітлюються особливості застосування цифрових технологій у форматах очного, дистанційного та змішаного навчання, а також критерії вибору цифрових інструментів відповідно до специфіки професійної підготовки за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Окрему увагу приділено можливостям цифрових платформ, онлайн-курсів, навчальних спільнот і мобільних додатків у процесі самоосвіти, що відкривають нові горизонти доступності знань і персоналізованого навчання. Лекція покликана сприяти усвідомленню значення цифрової освіти як ресурсу інтелектуального розвитку, професійної мобільності та конкурентоздатності в інформаційному суспільстві.

План

1. Цифрова компетентність як ключова компетентність для освіти впродовж життя.
2. Сучасне цифрове освітнє середовище.
3. Цифрові технології в процесі очного, змішаного та дистанційного навчання.
4. Цифрові технології у самоосвіті.

Практичне заняття 3.3 **Тема: Цифрова освіта онлайн**

Мета: Шляхом практичного відпрацювання навичок ефективного та якісного пошуку в мережі Інтернет, зібрати інформацію про навчальні курси, які формують цифрову грамотність та цифрову компетентність.

Завдання:

1. Скласти перелік основних вітчизняних освітніх онлайн платформ.
2. Визначити 2-5 міжнародні (іноземні) освітні платформи, на яких також можна проходити онлайн навчання. (не російськомовні та ні засновані представниками країни-агресора!)
3. Дати характеристику обраним освітнім платформам.
4. Проаналізувати переваги та недоліки кожного ресурсу.
5. Заповнити таблицю 3.3. *Характеристика освітніх онлайн платформ та дистанційних курсів, що сприяють отриманню цифрових компетентностей.*

Таблиця 3.3. Характеристика освітніх онлайн платформ та дистанційних курсів, що сприяють отриманню цифрових компетентностей

Назва ресурсу	URL (режим	Стисла характеристика	Курси, що пропонуються	Ваші враження та оцінка.
---------------	------------	-----------------------	------------------------	--------------------------

	доступу)	(хто автор, засновник, мета, зрозумілість, платність)	для формування та розвитку цифрових компетентностей	Рекомендації

Семінарське заняття 3.3.

Тема: Культурні установи – хаби цифрової освіти в Україні

Мета: сформувати у здобувачів розуміння ролі культурних установ як важливих інституційних осередків підтримки цифрової освіти в Україні. Ознайомити з ключовими ініціативами державної цифрової політики, зокрема проєктом «Дія. Цифрова освіта», його передумовами, результатами та еволюцією під час воєнного стану. Проаналізувати діяльність хабів цифрової освіти на базі бібліотек. Сприяти опануванню сучасних цифрових освітніх ресурсів, доступних на платформі «Дія.Освіта», з позиції майбутнього фахівця сфери інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

План

1. Проєкт Міністерства цифрової трансформації України «Дія. Цифрова освіта». Обґрунтування потреби, результати дослідження, старт.
2. Цифрова грамотність під час війни. Оновлена платформа «Дія. Цифрова освіта. Досвід хабів цифрової освіти.
3. Освітні ресурси на платформі Дія.Освіта для всіх

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбіраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Зробити порівняльний аналіз основних підходів у дослідженні «цифрової культури» з погляду різних наук.
5. Підготуватися до практичного та семінарського заняття.
6. Відповісти на питання для самоконтролю:
Чому цифрова компетентність необхідна для освіти впродовж життя?
Які особливості навчання у цифровому середовищі?
Які вітчизняні платформи для освіти та самоосвіти ви знаєте? Якими користувались?
характеристику обраним освітнім платформам.
В чому сутність проєкту Міністерства цифрової трансформації України «Дія. Цифрова освіта»?
Яку участь у проєкті «Дія. Цифрова освіта» беруть бібліотеки, музеї, інші культурні установи?

Рекомендована література: 3, 5, 6, 8, 15, 21, 26.

Електронні ресурси: 2, 4, 6, 8.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна, складається з 3 питань, які відповідають 3 темам модулю:

- Цифрова культура як складова інформаційної та загальної культури
- Цифрова грамотність та цифрові компетентності
- Цифрова освіта. Цифрова самоосвіта

Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять і самостійної роботи.

Форма подання матеріалу може бути як у вигляді текстового файлу та і презентації.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність та обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ
(за видами робіт)

№ з / п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максим.)	Бали за всі заняття (максим.)	Бали за всі заняття (максим.)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	1x3=3	1x3=3	1x3=3
2	Участь у семінарських заняттях	3	3x2=6	3x2=6	3x2=6
3	Практичні заняття	3	3x2=6	3x2=6	3x2=6
4	Самостійна робота	1	1x7=7	1x7=7	1x7=7
5	Модульна контрольна робота	5	5x1=5	5x1=5	5x1=5
	Усього за модуль		27	27	27
	Екзамен	19			
	Разом з дисципліни	27+27+27+19=100 балів			

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Теоретична частина

1. «Цифрова культура» як навчальна дисципліна: зміст, мета, завдання.
2. Місце навчальної дисципліни у підготовці здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Інформаційна діяльність та медіакомунікації».
3. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни «Цифрова культура»
4. Сутність поняття «цифрова культура».
5. Цифрова культура як культурологічний феномен.
6. Цифрова культура як технологічний феномен.
7. Цифрова культура як філософський феномен.
8. Цифрова культура як об'єкт педагогічних досліджень.
9. Цифрова культура та цифрові медіа.
10. Значення термінології для наукових досліджень і представлення знань.
11. Основні категорії, що утворюють понятійне поле «цифрової культури».
12. Особливості визначень ключових термінів «Цифрової культури» відповідно до підходів щодо її розгляду.
13. Взаємозв'язок між поняттями «інформаційне суспільство» та «цифрове суспільство»; «інформатизація» та «цифровізація суспільства», «цифрові трансформації».
14. Взаємозв'язок між поняттями «інформаційна культура» та «електронна культура», «цифрова культура», «кіберкультура», «мережева культура інформаційного простору»
15. Взаємозв'язок між поняттями «інформаційна компетентність» і «цифрова компетентність», «інформаційна грамотність» і «цифрова грамотність».
16. Сутність поняття «цифровізація суспільства».
17. Основні характеристики цифрового суспільства.
18. «Індустрія 4.0» як цифрове суспільство.
19. Сутність поняття «цифрова нерівність» та підходи до розв'язання цієї проблеми.
20. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України, у боротьбі з цифровою нерівністю в Україні.
21. Основні напрями цифрової трансформації публічного управління.
22. Цифрові трансформації та електронне урядування.
23. Цифрова трансформація муніципального управління.
24. Розвиток електронної демократії у цифровому суспільстві.
25. Поняття «електронне урядування». Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства.
26. Електронні державні послуги та процеси.
27. Розвиток електронного врядування в Україні (нормативно-правова база).
28. Роль бібліотек у просуванні електронного врядування в Україні.
29. Загальні принципи побудови та функціонування інтегрованих систем електронного документообігу державних установ.

30. Регіональна цифрова трансформація: головні виклики.
31. Стратегії розвитку регіонів в умовах цифровізації суспільства.
32. Цифрова екосистема територіальної громади.
33. Сутність, мета та завдання Smart City.
34. Інфраструктура Smart City.
35. Іноземний та вітчизняний досвід Smart City
36. Цифрова культура особистості в контексті її загальної та інформаційної культури.
37. Цифрова культура та якісне споживання інформації.
38. Цифрова культура та креативність.
39. Алгоритмічне мислення та культура як основа цифрової культури особистості.
40. Креативність як soft skill особи в цифрову епоху.
41. Важливість алгоритмічного мислення для фахівця зі спеціальності «Інформаційна діяльність та медіакомунікації».
42. Основні складові цифрової грамотності та цифрової компетентності.
43. Рамки цифрової компетентності для громадян України, аргументація необхідності запровадження.
44. Структур рамки цифрової компетентності для громадян України.
45. Зміст рамки цифрової компетентності для громадян України.
46. Можливості використання рамки цифрових компетентностей.
47. Цифрова компетентність як ключова компетентність для освіти впродовж життя.
48. Сучасне цифрове освітнє середовище.
49. Цифрові технології в процесі очного, змішаного та дистанційного навчання.
50. Цифрові технології в самоосвіті.
51. Освітні онлайн платформи.
52. Проєкт Міністерства цифрової трансформації України «Дія. Цифрова освіта».
53. Цифрова грамотність під час війни. Оновлена платформа «Дія. Цифрова освіта».
54. Досвід бібліотек-хабів цифрової освіти.
55. Основні інтернет сервіси та їх значення у цифровій культурі.
56. Сервіси веб 2.0.
57. «Застосунки»: типи, види, особливості використання.
58. Цифрові застосунки та програми для презентацій навчального матеріалу і створення інфографіки
59. Додатки для створення тестів, завдань, вікторин.
60. Онлайн-інструменти для створення ігрових вправ.
61. Інструменти для створення скрайбінгу та ментальних карт.
62. Цифрові інструменти для освіти. (Сервіси Google)
63. Застосунки для спільної роботи під час навчання.
64. Онлайн тренажери для навчання.
65. Цифровий інструментарій для онлайн спілкування.

66. Топ месенджери в Україні та світі. Питання безпеки месенджерів.
67. Платформи для відеозв'язку, відеочати.
68. Важливість відеопрезентацій у цифровому середовищі.
69. Відео у YouTube, Instagram, TikTok специфіка та інструменти створення.
70. Безкоштовні та платні застосунки для запису, редагування і монтажу відео.

Практична частина

1. Оберіть один із цифрових застосунків, який дозволяє орієнтуватися у комунальній інфраструктурі міста та взаємодіяти з нею, продемонструйте, як він працює.
2. Оберіть один із цифрових застосунків для презентацій навчального матеріалу, продемонструйте, як він працює.
3. Оберіть один із цифрових застосунків для створення інфографіки, продемонструйте, як він працює.
4. Оберіть один з цифрових застосунків для створення тестів, завдань, вікторин продемонструйте, як він працює.
5. Оберіть один з цифрових застосунків для створення ігрових вправ, продемонструйте, як він працює.
6. Оберіть один з цифрових застосунків ментальних карт, продемонструйте, як він працює.
7. Пропридемонструйте вміння працювати з Сервісами Google.
8. Оберіть один із цифрових застосунків для спільної роботи підчас навчання, продемонструйте, як він працює.
9. Оберіть один із цифрових тренажерів для навчання, продемонструйте, як він працює.
10. Зробіть відео із запропонованих фотографій.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

□ **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- розуміє можливості інформаційно-комунікаційних технологій на рівню, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

□ **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

□ **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

□ **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;

- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

□ **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:

- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

□ **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:

- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;

- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

□ **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Інформаційна культура : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю. І. Палехи. Київ : Ліра- К, 2020. 382 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/351374342_INFORMACIJA_KULTURA
2. Воронкова В. Г., Нікітенко В.О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : монографія. Львів-Торунь : Liha-Pres, 2022. 460 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/6591/1/0048996.pdf>

Допоміжна література

3. Антонова О.Є., Фамілярська Л.Л. Використання цифрових технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. С. 10–22. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/29851/1/216-1140-1-PB%20%281%29.pdf>
4. Астаф'єв А. О. Питання розвитку цифрової культури українського соціуму: Аналітична записка. 15.09.2014. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/pitannya-rozvitku-cifrovoi-kulturi-ukrainskogo-sociumu>
5. Бібліотеки — Хаби цифрової освіти : практичний посібник / автори-укладачі: О. Бруй, Т. Козицька, Г. Мацієвська, С. Моїсєєва, І. Шевченко ; заг. ред. Я. Сошинської ; ВГО Українська бібліотечна асоціація ; Проект підтримки Дія. — Електрон. вид. — Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2023. — 116 с. <https://ula.org.ua/resursy/vydannia>
6. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с. URL: <http://surl.li/bgjno>
7. Воржакова Ю. П. Сутність цифрової трансформації з різних позицій підприємців та науковців / Ю. П. Воржакова, О. І. Хлебінська // Економіка та держава. — 2021. — № 9. — С. 107-111. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5024&i=16>
8. Гаврілова Л. Г., Воронова Н. С. Цифрова культура як феномен сучасного інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. 2018. №48. С. 21-34. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/files/journals/12/articles/688/public/688-1577-1-PB.pdf>
9. Гаврілова Л., Топольник Я. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 1, №5. С.1-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_61_5_3
10. Жерновникова О. А. Цифрова компетентність : суть та структура *Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій : виховний, психологічний, інклюзивний виміри* : матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, Херсон, 20-21 верес. 2018 р. Херсон : Айлант. 2018. Т. 1. С. 49–52. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2039>
11. Іленков А. Термінологія та її роль у представленні знань *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»* 2009. № 648. С. 24–29. URL:

<https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky/visnyk-no-620-2008/terminologiya-ta-yiui-rol-u-predstavleni-znan>

12. Іртищева І.О., Сенкевич О. Ф. Цифрова трансформація регіонів України: об'єктивна необхідність, принципи цифрового розвитку та особливості регулювання *Регіональна економіка*. 2020, №1. С. 14-21. URL: https://re.gov.ua/re202001/re202001_014_IrtyshevaIO,SenkevychOF.pdf

13. Кириченко М. О. Цифрова культура як результат розвитку культури інформаційного суспільства *Гілея : наук. вісник*. 2017. Вип. 124. С. 179–182. URL: <http://surl.li/eeepfe>

14. Культура віртуального спілкування : метод. поради / Упр. культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін. ; ХОУНБ ім. М. Островського. Хмельницький, 2014. 28 с. URL: <http://www.ounb.km.ua/vidanya/2014/kvs.pdf>

15. Лутицька Л. Цифрові інструменти та додатки для педагогів: поради фахівців ІТ-галузі / Освіта.ua. 07.10.2021. URL: <https://osvita.ua/school/method/84628/>

16. Маркевич К. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів / Разумков центр. Статті та інтерв'ю. 06 вересня 2021. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>

17. Назаровець С., Кулик Є. Бібліотека 4.0: технології та сервіси майбутнього // Бібліотечний вісник. 2017. № 5. С. 3–21 URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12264/Biblioteka_4.0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

18. Нікітін Ю.О., Кульчицький О.І. Цифрова парадигма як основа визначень: цифровий бізнес, цифрове підприємство, цифрова трансформація. Маркетинг і цифрові технології. 2019. Т. 3. № 4. С. 77–87. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/907558.pdf>

19. Осика Д. Успішна цифрова трансформація починається з культури. URL: <https://dtek.com/media-center/news/uspeshnaya-tsifrovaya-transformatsiya-nachinaetsya-s-kultury>

20. Перелік основних термінів з інформаційної культури. Додаток 15 // Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи : практ. посіб. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; авт. кол. : Л. М. Бондар, Т. В. Добко, І. Г. Лобановська та ін. Київ, 2019. С. 344–346. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/718518/1/Modern_school_library_2019\(1\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/718518/1/Modern_school_library_2019(1).pdf)

21. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021. №167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

22. Скорик О.О., Рябоконт Н.П. Цифрова трансформація моделі публічного управління: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії / Електронне "Державне управління : удосконалення та розвиток". 2020. N7. 3-17. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/52.pdf

23. Соснін О. Цифровізація як етап становлення цифрового суспільства знань / Lexinform. Юридичні новини України 17.02.2021. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyfrovizatsiya-yak-etap-stanovlennya-tsyfrovogo-suspilstva-znan/>

24. Соснін О. Цифровізація як нова реальність України / Lexinform. Юридичні новини України 18.01.2020. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyfrovizatsiya-yak-nova-realnist-ukrayiny>

25. Хіміч Я. О. Інформаційна культура та цифрова компетентність бібліотечних працівників: чого, де і як навчитися *Бібліотека і книга в контексті часу*: збірник матеріалів XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції 18–19 травня 2021 р., м. Київ / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; уклад. Т. Богуш, О. Зозуля ; наук. ред. Н. Розколупа. - Електрон. текст. Дані. Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. 2021. С. 63 - 69 URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13541>
26. Хіміч Я. О. Публічні бібліотеки у промоції цифрової культури // У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 2–3 лютого 2023 р.) / упоряд. В. П. Дячук. Київ : НАКККиМ, 2023. С.176-179 - URL:https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Akademiia/Vydannia/konferentsii/Mater_konf_2_3_liutoho_2023_Diachuk_V_P.pdf
27. Хіміч Я. О. Формування інформаційної культури здобувачів вищої освіти в цифрову епоху. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 1. С. 86– 95. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4790/Bibliotekoznavstvo_1_2023-86-95.pdf?sequence=1&isAllowed=y
28. Bray Jack (2022) What is Digital Culture? URL: <https://gdsgroup.com/insights/article/what-is-digital-culture/>
29. Henry Jenkins, Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century //Foundation Reports on Digital Media and Learning. Cambridge, MA,London: The MIT Press, 2009 - https://www.macfound.org/media/article_pdfs/jenkins_white_paper.pdf
30. Sean Michael Kerner (2023) What is digital culture and why is it important? <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/digital-culture>
31. SMART CITY: ТЕХНОЛОГІЇ «розумного міста» ТА ЇХ ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ / E-Ukraine. Портал цифрового перетворення України. 26.02.2021. URL: <https://eukraine.org.ua/ua/news/smart-city-tehnologiyi-rozumnogo-mista-ta-yih-cilove-priznachennya>

Електронні ресурси

1. Безпека в інтернеті. Матеріали та ресурси. / сайт Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/diyalnist/bezpeka-v-interneti/>
2. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/>
3. Затверджені стандарти вищої освіти. /Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti>
4. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf

5. Освітні програми / сайт НАКККиМ URL: <https://nakkkim.edu.ua/abituriyentam/osvitni-prohramy>

6. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку /Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitu>

7. УКРАЇНА 2030Е — КРАЇНА З РОЗВИНУТОЮ ЦИФРОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

8. Цифрові сервіси для освіти України: створено інформаційний ресурс / сайт Міністерства освіти і науки України 05.12.2022. URL: <https://mon.gov.ua/news/tsifrovi-servisi-dlya-osviti-ukraini-stvoreno-informatsiyniy-resurs>